

Zadeva C-129/20**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

9. marec 2020

Predložitveno sodišče:

Cour de cassation du Grand-Duché de Luxembourg (Luksemburg)

Datum predložitvene odločbe:

27. februar 2020

Vlagateljica kasacijske pritožbe in tožeča stranka na prvi stopnji:

XI

Nasprotna stranka v postopku s kasacijsko pritožbo in tožena stranka na prvi stopnji:

Caisse pour l'avenir des enfants

1. Predmet spora in podatki o njem

- 1 Vlagateljica kasacijske pritožbe je 4. marca 2012, v času, ko ni bila zaposlena, rodila dvojčka.
- 2 Potem ko je 15. septembra 2012 in 1. avgusta 2013 sklenila pogodbi o zaposlitvi za določen čas na področju šolskega izobraževanja, je 15. septembra 2014 sklenila pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas, prav tako na področju šolskega izobraževanja.
- 3 Dne 11. marca 2015 je zaprosila za starševski dopust od 15. septembra 2015.
- 4 Caisse nationale des prestations familiales (nacionalni sklad za družinske dajatve, Luksemburg) (postal „Caisse pour l'avenir des enfants“ (sklad za prihodnost otrok, Luksemburg)) je z odločbo z dne 19. maja 2015 zavrnil njeno prošnjo za „nadomestilo za starševski dopust ob polni odsotnosti z dela“, kar je v bistvu obrazložil s tem, da ni imela statusa delavke ob rojstvu otrok in v celotnem obdobju 12 mesecev neposredno pred začetkom starševskega dopusta.

- 5 Conseil arbitral de la sécurité sociale (sodišče za socialno varnost, Luksemburg) je s sodbo z dne 27. oktobra 2017 to odločbo spremenilo, pri čemer je ob sklicevanju na klavzulo 1 in klavzulo 2, točka 3(b), okvirnega sporazuma o starševskem dopustu, sklenjenega 14. decembra 1995 med UNICE, CEEP in ETUC ter izvajanega z Direktivo Sveta 96/34/ES z dne 3. junija 1996, ugotovilo, da lahko zakonodaja države članice določa le določbe, ki so ugodnejše in niso bolj omejujoče, tako da se določba nacionalnega prava, ki določa zaposlitev na dan rojstva otroka, v obravnavanem primeru ne sme uporabiti.
- 6 Presodilo je, da pogoj, ki zahteva zaposlitev ob rojstvu otroka, ni združljiv z zahtevo po obdobju dela ali delovni dobi, ki ne presega enega leta, ker je v obravnavanem primeru ta pogoj v okviru te zgornje meje izpolnjen neposredno pred začetkom starševskega dopusta in ker bi dodatni pogoj, ki zahteva zaposlitev ob rojstvu otroka, povzročil, da bi se to zahtevano 12-mesečno obdobje dela podaljšalo in bi dostop do pravice do starševskega dopusta tako postal bolj omejujoč od tistega, ki ga določa Direktiva.
- 7 Conseil supérieur de la sécurité sociale (višji svet za socialno varnost, Luksemburg), pri katerem je bila vložena pritožba, je to odločbo razveljavil s sodbo z dne 17. decembra 2018.
- 8 Presodil je, da ker XI ob rojstvu dvojčkov ni imela pogodbe o zaposlitvi, njena pravica do starševskega dopusta ni nastala neodvisno od morebitne poznejše zaposlitve pri isti osebi javnega prava, ki bi trajala vsaj eno leto pred želenim začetkom dopusta, za katerega je zaprosila.
- 9 Po njegovem mnenju namreč pravica do starševskega dopusta ne more „ponovno nastati“ zgolj zato, ker je bil eden od staršev, ki ob rojstvu otroka ni imel statusa delavca, zaposlen eno leto v petletnem obdobju, v katerem je mogoče zaprositi za starševski dopust.
- 10 Conseil supérieur de la sécurité sociale (višji svet za socialno varnost) je dodal, da ni treba opraviti nadzora skladnosti pogoja enoletne zaposlitve s pravom Unije, ker pravica do starševskega dopusta pri XI ni nastala.
- 11 XI je zoper to sodbo vložila kasacijsko pritožbo.

2. Zadevne določbe

Pravo Unije

Direktiva Sveta 96/34/ES z dne 3. junija 1996 o okvirnem sporazumu o starševskem dopustu, sklenjenem med UNICE, CEEP in ETUC

- 12 Klavzula 1, naslovljena „Namen in področje uporabe“, določa:

„1. Ta sporazum določa minimalne zahteve, ki so namenjene lažjemu usklajevanju starševskih in poklicnih obveznosti zaposlenih staršev.

2. Ta sporazum velja za vse delavce – moške in ženske, ki imajo pogodbo o zaposlitvi ali delovno razmerje, kot ga definira zakon, kolektivne pogodbe ali prakse, ki veljajo v vsaki državi članici.“

13 Klavzula 2, naslovljena „Starševski dopust“, določa:

„1. V okviru drugega odstavka klavzule 2.2 ta sporazum podeljuje moškim in ženskim delavcem individualno pravico do starševskega dopusta v primeru rojstva ali posvojitve otroka, da bodo lahko skrbeli za tega otroka, in sicer za najmanj tri mesece in do določene starosti do največ 8 let, ki jo določi država članica in/ali uprava in delavci [socialni partnerji].

[...]

3. Pogoji za dostop in podrobna pravila za način izrabe starševskega dopusta se opredelijo z zakonom in/ali kolektivno pogodbo v državi članici, kolikor se minimalne zahteve tega sporazuma spoštujejo. Države članice in/ali uprava in delavci [socialni partnerji] lahko še posebej:

[...]

(b) dodelijo pravico do starševskega dopusta na podlagi obdobja delovne kvalifikacije in/ali dolžine delovne dobe, ki ne presega obdobja enega leta;

[...]“

Nacionalno pravo

Loi du 16 avril 1979 fixant le statut général des fonctionnaires de l'État (zakon z dne 16. aprila 1979 o določitvi splošnih kadrovskih predpisov za državne uslužbenke), kakor je bil spremenjen z loi du 12 février 1999 portant création d'un congé parental et d'un congé pour raisons familiales (zakon z dne 12. februarja 1999 o uvedbi starševskega dopusta in dopusta iz družinskih razlogov), v njegovi zadnji različici, ki izhaja iz zakona z dne 22. decembra 2006

14 Člen 29a določa:

„[...]“

Za starševski dopust lahko zaprosi oseba, v nadaljevanju ‚eden od staršev‘, če:

[...]

– je zakonito zaposlen na delovnem mestu na ozemlju Velikega vojvodstva Luksemburg ob rojstvu ali sprejemu enega ali več otrok v posvojitve ter je vsaj

12 zaporednih mesecev neposredno pred začetkom starševskega dopusta neprekinjeno zaposlen [...];

[...]“

3. Stališča strank

XI

- 15 XI zoper Conseil supérieur de la sécurité sociale (višji svet za socialno varnost) najprej izraža očitek, da je iz klavzule 1 in klavzule 2, točka 1, okvirnega sporazuma sklepal, da je pravica do starševskega dopusta pridržana za delavce, ki imajo ta status ob rojstvu otroka, za katerega se zaproša za starševski dopust. XI nasprotno trdi, da se s klavzulo 1 okvirnega sporazuma ne zahteva status delavca ob rojstvu ali posvojitvi otroka.
- 16 XI nato Conseil supérieur de la sécurité sociale (višji svet za socialno varnost) očita, da ni hotel opraviti nadzora skladnosti člena 29a zakona o določitvi splošnih kadrovskih predpisov za državne uslužbence s klavzulo 2, točka 3(b), okvirnega sporazuma o starševskem dopustu, ki določa pogoj največ enoletne zaposlitve, in da je tako zavrnil uporabo te klavzule. XI nasprotno meni, da člen 29a za dodelitev starševskega dopusta določa dvojni pogoj zaposlitve ob rojstvu otroka in 12-mesečne delovne dobe ob vložitvi prošnje, kar je v nasprotju s klavzulo 2, točka 3(b), okvirnega sporazuma, ki določa, da lahko nacionalni zakonodajalec zahteva največ enoletno delovno dobo.
- 17 Kot poudarja XI, dvojni pogoj, zahtevan s členom 29a, pomeni obdobje dela, ki bo nujno presegalo eno leto, kadar – tako kot v obravnavanem primeru – neprekinjeno obdobje zakonite zaposlitve 12 zaporednih mesecev (prvi pogoj) ne sovпада s časom rojstva otroka (drugi pogoj). Člen 29a zato vsebuje kumulativna pogoja v zvezi z delovno dobo ali obdobjem dela, ki presegata pogoj v zvezi z delovno dobo ali obdobjem dela največ 12 mesecev, ki ga določa klavzula 2, točka 3(b), okvirnega sporazuma z dne 14. decembra 1995 o starševskem dopustu, izvajanega z Direktivo 96/34/ES.
- 18 XI predlaga, naj se Sodišču postavi vprašanje za predhodno odločanje glede skladnosti člena 29a zakona z dne 16. aprila 1979 o določitvi splošnih kadrovskih predpisov za državne uslužbence, kakor je bil spremenjen, z okvirnim sporazumom.

Sklad za prihodnost otrok

- 19 Sklad za prihodnost otrok trdi, da je grajani zakon v skladu s pravom Unije. Pravica do starševskega dopusta nastane zaradi rojstva ali posvojitve otroka v korist enega od staršev, ki je delavec, in se prizna, če se enoletno obdobje dela zabeleži pred začetkom starševskega dopusta.

- 20 Ta sklad predlaga, naj se kasacijski razlogi in vprašanje za predhodno odločanje zavrnejo, ker okvirnega sporazuma ni primerno razlagati.

4. Presoja Cour de cassation (kasacijsko sodišče)

- 21 Postavlja se vprašanje, ali klavzule iz Direktive, na katere se nanaša pritožba, nasprotujejo uporabi člena 29a zakona o določitvi splošnih kadrovskih predpisov za državne uslužbence.
- 22 Kasacijski razlogi izpostavljajo vprašanje razlage prava Unije, ki je odločilno za rešitev spora, pravilna uporaba tega prava pa ni tako očitna, da ne bi dopuščala nobenega razumnega dvoma glede tega, kako je treba odgovoriti na vprašanje, ki še ni bilo predmet predhodne odločbe v podobnem primeru.
- 23 Zato je treba Sodišču Evropske unije na podlagi člena 267 PDEU v predhodno odločanje predložiti vprašanje, ki je navedeno spodaj.

5. Vprašanje za predhodno odločanje

- 24 Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Luksemburg) postavlja to vprašanje:

Ali je treba klavzule 1.1, 1.2, 2.1 in 2.3(b) okvirnega sporazuma o starševskem dopustu, sklenjenega 14. decembra 1995 med splošnimi medpanožnimi organizacijami UNICE, CEEP in ETUC ter izvajanega z Direktivo Sveta 96/34/ES z dne 3. junija 1996 o okvirnem sporazumu o starševskem dopustu (Uradni list Evropskih skupnosti, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 2, str. 285), razlagati tako, da nasprotujejo uporabi določbe nacionalnega prava, kot je člen 29a spremenjenega zakona z dne 16. aprila 1979 o določitvi splošnih kadrovskih predpisov za državne uslužbence v različici, ki izhaja iz zakona z dne 22. decembra 2006 (Mémorial, A, 2006, št. 242, str. 4838), v skladu s katerim za priznanje starševskega dopusta velja dvojni pogoj, da je delavec zakonito zaposlen na delovnem mestu in iz tega naslova vključen v socialno varnost, prvič, neprekinjeno vsaj 12 zaporednih mesecev neposredno pred začetkom starševskega dopusta in, drugič, ob rojstvu ali sprejemu enega ali več otrok v posvojitev, pri čemer se izpolnjevanje tega drugega pogoja zahteva tudi, če je do rojstva ali sprejema prišlo več kot 12 mesecev pred začetkom starševskega dopusta?